

Dzīves kvalitātes novērtējums sievietēm ar krūts dziedzera audzēju agrīnā ārstēšanās periodā

Linda Celmiņa, Ināra Kalniņa

*Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte,
Ergoterapijas studiju programma, Latvija*

Ievads. Latvijā 2011. gadā krūts vēzis tika diagnosticēts 1230 sievietēm, kas ir lielākais izplatības rādītājs pēdējos gados. Krūts vēzis ir uzlūkojams kā galvenais priekšlaicīgas nāves cēlonis sievietēm darbspējīgā vecumā. Saslimšana ar krūts vēzi sievietēm rada smagus psiholoģiskus pārdzīvojumus, kas pēcoperācijas periodā kombinējas ar limfodēmu, kustību apjoma ierobežojumiem augšējā ekstremitātē operētās krūts pusē, sāpju sindromu, akūtu nogurumu. Slimības rezultātā sievietei rodas nepieciešamība pilnībā pārveidot savu ikdienu. Slimības un ārstēšanās radītās blaknes bieži iespaido pacientu dzīves kvalitāti.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Novērtēt ar veselību saistītu dzīves kvalitāti sievietēm ar krūts dziedzera audzēju agrīnā ārstēšanās periodā.

Pētījumā tika iesaistītas 30 sievietes darbspējīgā (18–62 gadi) vecumā ar diagnozi krūts dziedzera audzējs, kas saņēma ķīmijterapijas kursu pētījuma veikšanas laikā.

Pētījumā izmantotie instrumenti: *European Organization for Research and Treatment of Cancer (EORTC) Quality of Life Questionnaires* (QLQ – C30 un QLQ – BR23) standartizētas anketas onkoloģisko pacientu dzīves kvalitātes novērtēšanai.

Rezultāti. 73,5% no pētījumā iesaistītajām dalībniecēm savu dzīves kvalitāti vērtēja kā viduvēju vai zemāk par viduvējo. Vispārējā veselības stāvokļa un dzīves kvalitātes vērtējums svārstījās no 25 līdz 83 punktiem sievietēm vecuma grupā no 50 līdz 62 gadiem, vidēji sastādot 53,3 punktus no 100 maksimālajiem, kas ir ievērojami zemāks rādītājs kā citos līdzīgos pētījumos.

Secinājumi. Pacientēm tika konstatēti ievērojami funkcionālie ierobežojumi, kas bija saistīti ar samazinātu kustību apjomu rokā operētās krūts pusē, sāpēm, limfodēmu, ikdienas aktivitāšu veikšanas ierobežojumiem. Tika atrasta saistība starp dzīves kvalitātes līmeņa pazemināšanos, funkcionālajiem un aktivitāšu veikšanas ierobežojumiem.